

Değerli konuklar, Saygıdeğer meslektaşlarım, Kıymetli misafirlerimiz...

Öncelikle hepinize bu güneşli cumartesi gününde, derin bir sorumluluk ve farkındalıkla bu denli yakıcı ve yaşamsal bir konudaki etkinliğimize vakit ayırıp geldiğiniz için Yönetim Kurulumuz adına teşekkür eder, saygı ve sevgilerimi belirtmek isterim.

Saygıdeğer katılımcılar,

Afetlerde haberleşme ve elektrik konusunda yaşanan derin sorunlar, ülkemizin ve toplumumuzun bu yıkımlardan en az zararla çıkabilmesi için alınması gereken önlemler konusu, yıllardır Şubemizin acil gündemleri içinde yer alan bir konudur. Ülkemizin sık sık yüzyüze kaldığı, başta deprem olmak üzere kuraklık, sel, fırtına, vb. doğa olayları sonrasında; çoğunlukla kaçak yapılaşmadan, sağlıksız kentleşmeden, jeolojik altyapıdan söz edilir ama gerek afetler sırasındaki erken uyarı sistemleri, gerekse afet sonrasında mal ve can kaybının en aza indirilmesi açısından büyük önem taşıyan haberleşme ve elektrik konusu biraz ihmal edilir. Oysa tüm afetlerin bütünlüklü bir plan içinde ele alınması ve gerekli önlemlerin toplumun bütün kesimleriyle birlikte ortak bir strateji içinde değerlendirilerek hayata geçirilmesi giderek yaşamsal bir gereklilik halini almaktadır.

Bugüne kadar yapılan bilimsel çalışmalar, doğal afetlerin önemli bir kısmının önlenmesi açısından yapılabileceklerin son derecede sınırlı olduğunu göstermektedir. Ancak bu sınırlılık, afetlerin önceden tahmin edilebilir olması, yıkıcı etkilerinden kurtulmak veya bunların toplum üzerindeki etkilerini en aza indirmek için araştırmalar yapılması, çeşitli planlar geliştirilmesi ve bunların uygulamaya konulması yönünde, devlet kurumlarından sivil toplum kesimlerine kadar her türlü gücün koordineli olarak etkin hale getirilmesi yönünde çalışma yapılmasının önünde engel değildir. Bugünün dünyasında, bu çalışmaların ciddi oranda mal ve can kayıplarını azaltacağı herkes tarafından kabul edilen bir gerçekliktir.

Değerli konuklarımız,

Bugün düzenlediğimiz ve değerli konuklarımızın birikimleriyle yanıtlarını aramaya çalışacağımız sorular özetle şöyle sıralanabilir:

Olası bir afet anında zaman kaybetmeden yardım ekip ve araçlarının hızla afet bölgelerine ulaşımının önkoşulu olan haberleşme altyapısı, herhangi bir kesintiye uğramadan nasıl sağlanabilir? Kamu ve özel GSM operatörlerinin altyapıları yeterli midir? Ne gibi ek önlemler alınması gerekir? Amatör radyo ve telsizlerin daha etkili olarak devreye girmeleri nasıl sağlanabilir?

Afetlerde en önemli sorunların başında gelen elektriklerin kesilmesi, özellikle gece aydınlatmaları, içme suyu ve arıtma tesislerinin devreden çıkması, hastanelerin hizmet veremez hale gelmesi vb. durumların önüne geçilmesi ve elektrik enerjisinin kesintisiz sağlanması nasıl mümkün olabilir?

Bunun için var olan elektrik dağıtım ve indirici merkezleri yeterli midir? Bu tesisleri güçlendirmek için neler yapılabilir? Enerji üretim ve iletim hatlarının kullanılamaz hale gelmesi durumunda acilen devreye sokulmak üzere hangi alternatif enerji kaynakları hazır hale getirilebilir? Bu konularda başta kamu kurum ve kuruluşları olmak üzere ilgili meslek odaları ve sivil toplum kuruluşları nasıl organize olabilirler?

Kıymetli misafirlerimiz,

Çağdaş Afet Yönetimi, afetlerin önlenmesi ve zararlarının azaltılabilmesi için, afete yol açabilecek tehlike ve risklerin iyi bilinmesini, bu tehlike ve risklerin olaylar meydana gelmeden önce önlemlerinin alınmasını, en akılcı yol ve yöntemlerle yıkımların ortadan kaldırılmasını veya yol açabilecekleri olumsuz etkilerin azaltılmasını sağlamak üzere hayata geçirilecek topyekun bir mücadeledir. Bu mücadele içerisinde, tek tek bireylerden, en yetkili makamlara kadar herkese görev ve sorumluluk düşmektedir. Çok sık afete maruz kalan ülkelerde, devletle beraber özel sektör ve gönüllü organizasyonlarının da sorumluluk aldığı ve afete karşı topyekun bir mücadeleye girişildiği gözden kaçırılmamalıdır.

Ancak, üniversiteler, bilim çevreleri, meslek odaları ve konuya duyarlı medya organlarının gerek Marmara depreminden gerekse diğer afelerden sonra yıllardır ısrarla gündeme getirdiği sorunların çözümü doğrultusunda adım atmayan siyasi iktidarların, kaçak yapılaşmadan, sağlıksız kentleşmeden, mühendislik hizmeti almadan yapı üretilmesinden, afete hazırlık bilincinin güdük kalmasından birinci derecede sorumlu olduğunu hatırlatmak gerekiyor. Bu sorunlar bugün burada ayrıntılı olarak değerlendirilecektir inancındayım. Ama şunu belirtmeden de geçmek istemiyorum:

Bizce afetlerde yaşanan ağır yıkımların nedenlerinin en üstünde, sorumlu ve yetkili kurum ve kuruluşların; afet bilincinin oluşturulması, toplumsal eğitim sürecinin gündemde tutulması ve değerlendirilen önlemlerin uygulanması konusunda kayda değer adımlar atma konusunda gösterdikleri direnç ve umursamazlıktır.

Bu nedenledir ki; 1999 Marmara depremi sonrasında gerek mevzuatta gerekse acil müdahale planlarının oluşturulmasında önemli adımlar atılmaya çalışılsa da , 12 yıl sonra meydana gelen Van depreminde aynı yıkım sonuçlarıyla yüz yüze gelinmesi ve deprem dışında meydana gelen diğer afetlerde tekrarlayan birçok can ve mal kaybıyla karşılaşılmaması ne yazık ki, benzer olumsuzlukların devam ettiğinin birinci dereceden kanıtı olarak gözler önünde durmaktadır.

Bu negatif tutumla, maalesef bu etkinliği düzenlerken de tanık olduk ve bütün çabalarımıza ve girişimlerimize karşın bu direnci tamamen aşamadık. Defalarca başvurmamıza, yazışma

yapmamıza hatta kimi toplantılara katmayı başarmamıza karşın, bu etkinliğin duyurularında yer alan İstanbul Valiliğini, Afad İl Müdürlüğünü, AYEDAŞ, BEDAŞ ve Türkcell gibi kurumların temsilcilerini bu salona taşıyamadık. Elinizdeki Panel programında yer alan ve defalarca görüşmemiz sonrasında panelistler içinde de yer alacaklarını belirten TEİAŞ temsilcileri de son anda panelimize katılmaktan vaz geçtiler. Biraz şikayet etmek gibi oldu ama böyle toplumsal ve yaşamsal bir konuda bizim bilemediğimiz nedenlerle geri durmayı seçen bu kurum ve kuruluşların olumsuz tutumunu tarihe bir dipnot olarak düşmeyi de görev olarak kabul ediyoruz.

Sayın konuklar,

Toplumsal yıkımla sonuçlanan ve hepimizin yüreğinin yıllarca kanamasına neden olan afetlerde yitirdiğimiz bütün insanları bir kere daha huzurunuzda saygıyla anarak, hepinize bir kere daha teşekkür ediyor ve tekrar hoşgeldiniz diyorum. İyi ki varsınız ve iyi ki yürekleriniz hala nasır tutmamış olarak yaşamınızı sürdürmeyi tercih ediyorsunuz.

Herkese saygı ve sevgilerimi iletiyorum...

**TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı
Erol Celepsoy**